

Kläderna och människan i medeltidens Sverige och Norge

Eva I Andersson
Kläderna och människan i medeltidens Sverige och Norge

Hur klädde man sig i Sverige och Norge på medeltiden? Vilka plagg använde man? Hur såg de ut och vilka material var de gjorda av? Den tidigare forskningen om den medeltida klädedräkten i Sverige och Norge har framför allt varit inriktad på att beskriva arkeologiska fynd av kläder och textilier. I denna avhandling görs en bredare ansats; både skriftliga källor, medeltida bilder och bevarade plagg används för att ge en helhetsbild av den medeltida klädedräktens utseende i de två undersökta länderna.

Dräkten användes under medeltiden för att uttrycka och markera sociala kategorier som stånd och genus. Hur gjordes detta i det medeltida Sverige och Norge? Vilka skillnader fanns i dräkten mellan de olika stånden och mellan könen?

I tidigare forskning beskrivs ofta de lägre ståndens dräkt under äldre tider som statisk och opåverkad av modeströmningar. I avhandlingen visas att modet i själva verket hade en omfattande spridning under medeltiden, både geografiskt och socialt. Samma typ av plagg bars i stor utsträckning av alla samhällsgrupper, skillnaden låg inte i vilka plagg som användes utan status markerades istället genom vilka material de var gjorda av.

En av klädedräktens viktigaste roller är att uttrycka och markera skillnader mellan män och kvinnor. Hur det görs är emellertid kulturstyrt och varierar också över tid. Under medeltiden bar män och kvinnor, med ett fåtal undantag, samma typ av plagg. Genus markerades främst genom skillnader i huvudbonader och andra plagg som inte markerade eller framhävde kroppsliga skillnader mellan könen. Vad berodde detta på? Frågan om hur genus markerades i dräkten knyts i avhandlingen till hur kroppar och kön uppfattades i samtiden.

Genom denna studie ges inte enbart en klarare bild av dräktskicket utan även en fördjupad kunskap om synen på status och genus i det medeltida Sverige och Norge.